

Styrt og elevdrevet utforsking

De utforskende praksisene i klasserommet har tre mønstre: lærerstyrt, veiledet eller elevdrevet. Denne rapporten bidrar til økt kunnskap om hva utforskning er i videregående skole, og evaluerer utforskende aktiviteter i klasserommet i lys av det nye læreplanverket.

RAPPORT | SIST ENDRET: 10.01.2024

Tittel:

Å jobbe utforskende på Vg1 og Vg2. Den enkelte lærers undervisning har mer å si enn fagenes egenart

Rapporten:

[Last ned rapporten hos UiO \(PDF\)](#)

Forfatter:

Lisbeth M. Brevik, Greta B. Gudmundsdottir, Peter N. Aashamar, Rebecca L. S. Barreng, Katherina Dodou, Gerard Doetjes, Kirsten M. Hartvigsen, Ove E. Hatlevik, Nora E. H. Mathé, Astrid Roe, Henriette Siljan, Roar B. Stovner og Mai Lill Suhr

ISBN:

978-82-692498-6-6 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-692498-7-3 (Papirutgave)

Utgiver:

Universitetet i Oslo

År:

2023

Evalueringen av Fagfornyelsen (EVAFF)

Alle skolene tok i bruk nye læreplaner fra høsten 2020. Parallelt gjennomfører vi en evaluering av arbeidet med å utvikle læreplanene og hvordan de brukes i skolen. Evalueringen pågår frem til 2025.

[Les mer om evaluering av Fagfornyelsen.](#)

Hovedfunn

- De utforskende praksisene i klasserommet kjennetegnes av tre mønstre: lærerstyrt utforsking, veiledet utforsking, og elevdrevet utforsking.
- Lærerne beskriver ulike sider ved utforskende arbeidsmåter.
- Andre læringsarenaer enn klasserommet brukes til praktisk utforsking.

De utforskende praksisene i klasserommet kjennetegnes av tre mønstre: lærerstyrt, veiledet, og elevdrevet utforsking

Rapporten har identifisert tre ulike måter å jobbe med utforsking på. Lærerstyrt er når lærerne eksplisitt forteller hva elevene skal gjøre. Veiledet er når lærerne veileder elevene i hvordan de kan jobbe utforskende med oppgaver med klare rammer, der de også gir eleven rom til å velge oppgaver og arbeidsmåter. Elevdrevet utforsking er når elevene får mer ansvar til å drive med egne undersøkelser, utforme egne problemstillinger, og foreslå ulike tolkinge av den informasjonen de bearbeider.

Lærerne beskriver ulike sider ved utforskende arbeidsmåter

Lærerne knytter utforsking til nysgjerrighet og undring, kritisk tenkning, variasjon, samt selvstendig arbeid, men synes det samtidig er en krevende arbeidsmåte. I intervjuene med lærerne kommer det fram at lærerne har relativt lik forståelse av begrepet, men at det likevel er viktig at lærerne får rom til å bygge sterke profesjonsfelleskap rundt utforskende arbeidsmåter i undervisningen.

Det er læreren heller enn faget som avgjør hvordan elevene opplever arbeidet med utforsking. Det er potensiale i alle fagene til å kunne jobbe utforskende, men det er et behov for at undervisningen oppleves både forståelig og engasjerende for elevene.

Andre læringsarenaer enn klasserommet brukes til praktisk utforsking

Forskerne ser at elevene jobber mer elevdrevet og selvstendig når de selv må ta valg om hvor og hvordan de skal jobbe. Funnene tyder på at det å bruke ulike arenaer til utforskende praksiser kan bidra til at elever forstår noe de ellers ikke ville forstått, eller at de jobber på en annerledes måte enn ellers. Det blir påpekt at en utforskende prosess ikke er god eller dårlig i seg selv, men at det handler om hvordan utforsking kombineres med andre arbeidsmåter. Eksempler på andre læringsarenaer er naturfagslab og medierom.